

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọ́nbà Márùn-ún-dín-láàádọ̀rùn-ún

Ìṣípáyá Ìtumò Àsọtẹ̀lẹ̀ ti Ìhìn-iṣẹ̀ Ángẹ̀lì Keji

Jeff Pippenger

2024-02-28

Nínú ìtàn ìṣiṣẹ̀ ti angẹ̀lì kinní àti ti kẹ̀ta pẹ̀lú, a lè ṣàkótán ìhìnrere náà nípasẹ̀ ìhìnrere angẹ̀lì keji.

Angẹ̀lì mìíràn sì tẹ̀lẹ̀ e, ó n wí pé, Bábílónì ti ṣubú, ó ti ṣubú, ilú nílá yẹn, nítorí pé ó ti mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáìní ibínú àgbèrè rẹ̀. Ìfihàn 14:8.

Ángẹ̀lì keji n fi ilò mẹ̀ta-mẹ̀ta ti àsọtẹ̀lẹ̀ hàn, fún àwọn tí ó fẹ̀ràn láti rí i. Ángẹ̀lì keji n gbé ìhìnrere àsọtẹ̀lẹ̀ kalẹ̀, ìhìnrere náà sì ni pé Bábílónì ti ṣubú lẹ̀mẹ̀jì. Ó n tọ̀ka sí Bábílónì gẹ̀gẹ̀ bí “ilú nílá” náà tí a dá mò nínú orí kẹ̀tálá-dín-lọ̀gbọ̀n àti kejilá-dín-lọ̀gbọ̀n gẹ̀gẹ̀ bí Bábílónì Òde-Òní. Bábílónì Òde-Òní ti ṣubú lẹ̀mẹ̀jì, ìṣubú rẹ̀ sì ṣẹ̀lẹ̀ nítorí pé ó mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè “mu nínú ibínú àgbèrè rẹ̀.” A ṣe àgbèrè rẹ̀ pọ̀ pẹ̀lú àwọn oba ayé. Ìbáṣepọ̀ náà jẹ́ kí ó lè lo agbára àwọn oba tí ó bá ṣe àgbèrè láti fí mú “ibínú” rẹ̀ ṣe, èyí tí í ṣe inúnibíni tí ó n mú wá sórí àwọn ènìyàn olóótító Ọ̀lọ̀run.

Wáìní jẹ́ èkọ̀ ìsìn kan, àti pé èkọ̀ tí obinrin náà n dari gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè láti mu ni èkọ̀ èké tí ó sọ pé jíjọ̀sìn oòrùn yóò mú àlàáfíà wá. Gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè gba “àmi” àṣẹ̀ rẹ̀, èyí tí í ṣe jíjọ̀sìn oòrùn, gẹ̀gẹ̀ bí a ti ṣàfihàn rẹ̀ nínú ìjọ̀sìn ojọ̀ Àìkú. Ìgbàgbọ̀ gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè sí “àmi” náà ni agbára Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà mú ṣe, ṣùgbọ̀n a ṣe é ní àkókò ogun tí n le sí i tí Ègbé Kẹ̀ta ti Ìsílámù n mú wá sórí ayé. Àwọn orílẹ̀-èdè gba “wáìní” ibínú rẹ̀, lórin ipilẹ̀ ilérin “àlàáfíà àti àbò.”

“Ṣe nísinsinyí ni ọ̀rọ̀ náà yóò dé pé mo ti kéde pé a ó fi ìgbì òkun nílá gbá New York kúrò? Èyí ni èmi kò tii sọ rí. Mo ti sọ pé, bí mo ṣe n wo àwọn ilé nílánlá tí wọ̀n n kọ̀ síbẹ̀, òkè lórin òkè, pé, ‘Iru ìṣẹ̀lẹ̀ búburú wo ni yóò ṣẹ̀lẹ̀ nígbà tí Olúwa yóò dìde láti mì ayé gidigidi! Nígbà náà ni ọ̀rọ̀ Ìfihàn 18:1–3 yóò ṣe.’ Gbogbo orí kejídínlógún Ìfihàn jẹ́ ikilò nípa ohun tí n bọ̀ sórí ayé. Ṣùgbọ̀n mi ò ní imọ̀lẹ̀ kankan ní pàtò ní ti ohun tí n bọ̀ sórí New York, bí kò ṣe pé mo mò pé ní ojọ̀ kan, àwọn ilé nílánlá ibe ni a ó wó lulẹ̀ nípasẹ̀ yíyí padà àti yíyí ká agbára Ọ̀lọ̀run. Láti inú imọ̀lẹ̀ tí a fi fún mi, mo mò pé iparun wà nínú ayé. Ọ̀rọ̀ kan láti ọ̀dọ̀ Olúwa, ifowọ̀kan kan ti agbára nílá rẹ̀, àwọn ilé gíga wọ̀nyí yóò sì ṣubú. Iru ìṣẹ̀lẹ̀ yóò ṣẹ̀lẹ̀ tí ìbèrù rẹ̀ a kò lè rò inú rẹ̀.”
Review and Herald, July 5, 1906.

A tún tún sọ iròyìn ángẹ̀lì keji náà ní ojọ̀ kẹ̀rinlá, oṣù Kẹ̀sán, ọ̀dún 2001, nígbà tí a sọ àwọn ilé nílá ilú New York lulẹ̀ nípasẹ̀ ifowọ̀kan ọ̀wọ̀ Ọ̀lọ̀run.

“Wòlú náà wí pé, ‘Mo sì rí angẹ̀lì mìíràn sọkalẹ̀ láti ọ̀run wá, ẹ̀ni tí ó ní agbára nílá; a sì fi ọ̀go rẹ̀ mú ilẹ̀ ayé tẹ̀n. Ó sì ké pẹ̀lú agbára nílá ní ohùn líle, wí pé, Bábílónì nílá ti ṣubú, ó ti ṣubú, ó sì di ibùgbé àwọn ẹ̀mí ẹ̀sù’ (Ìṣípáyá 18:1, 2). Èyí ni ìhìn-iṣẹ̀ kan náà tí a fi fún angẹ̀lì keji. Bábílónì ti ṣubú, ‘nítorí pé ó mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáìní ibínú àgbèrè rẹ̀’ (Ìṣípáyá 14:8). Kí ni wáìní náà?—Àwọn èkọ̀ èké rẹ̀ ni. Ó ti fún ayé ní ojọ̀ ìsìnmi èké dípò Sábàati òfin kẹ̀rin, ó sì tún irọ̀ náà sọ tí Sátàni kọ̀kọ̀ sọ fún Èfà ní Èdẹ̀ni—àìkú àdáyébá ti ọ̀kàn. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àṣiṣe tí ó jọ̀ iwọ̀nyí ni ó ti tú káàkiri jìná síra, ‘ní fífí àwọn àṣe ènìyàn kọ̀nì gẹ̀gẹ̀ bí èkọ̀’ (Mátìù 15:9).”

“Nígbà tí Jèsù bèrè ìṣẹ́ iránsẹ̀ rẹ̀ ní gbangba, Ó wẹ Ténpili náà mọ́ kúrò nínú ibàjẹ àimórèlẹ̀ rẹ̀. Láàárín àwọn ìṣẹ́ ikeyin ìṣẹ́ iránsẹ̀ rẹ̀ ni iwènumọ́ Ténpili náà lẹ̀kẹ̀jì wà. Bákan náà, nínú ìṣẹ́ ikeyin fún ikilò sí ayé, a ẹ̀ ipè méjì tí ó yàtò sí àwọn ijo. Íránṣẹ́ àngẹ̀lì kejì ni pé, ‘Bábilóni tí ṣubú, tí ṣubú, ilú ñlá náà, nítorí pé ó ti mú kí gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáini ibínú àgbèrè rẹ̀’ (Ìfihàn 14:8). Àti pé nínú igbe ñlá iránsẹ́ àngẹ̀lì kẹta, a gbọ́ ohùn kan láti ọ̀run wí pé, ‘È jáde kúrò nínú rẹ̀, ẹ̀yin èniyàn mi, kí ẹ̀ má bàa kópa nínú ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀, àti kí ẹ̀ má bàa gba nínú àwọn iyọ̀nu rẹ̀. Nítorí ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀ ti dé ọ̀run, Ọ̀lọ̀run sì ti rántí àìṣedéédéé rẹ̀’ (Ìfihàn 18:4, 5).” Selected Messages, iwé 2, 118.

Láàárín September 11, 2001, àti òfin Sòndè tí ó ń bọ̀ lórànkà ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà, àwọn ẹ̀ṣẹ̀ mọ́ta àkókó ti Ìfihàn orí kejídínlógún ni a mú ẹ̀, nítorí pé ní àkókò òfin Sòndè ni ipè láti jáde kúrò ní Bábilóni ti bèrè.

“Ìṣipaya 18 tọ́ka sí àsikò náà nígbà tí, gégé bí àbájáde kíko ikilò mètẹ̀tẹ̀ta ti Ìṣipaya 14:6–12 sílẹ̀, ijo yóò ti dé pátápátá sí ipò tí àngẹ̀lì kejì ti sọ̀ tẹ̀lẹ̀, a ó sì pe àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run tí wọn sì wà ní Babeli láti yà ara wọn kúrò nínú ibàṣepọ̀ rẹ̀. Íránṣẹ́ yìi ni èyí tí ó gbèyìn jùlọ̀ tí a óò fi fún ayé rí; yóò sì ẹ̀ ìṣẹ̀ rẹ̀ tán. Nígbà náà ni àwọn tí ‘wọn kò gbà òtítọ́ gbọ́, ṣùgbọ̀n tí wọn ní inú-dídùn nínú àìṣòdodo’ (2 Tẹ̀salóníkà 2:12), yóò jẹ́ kí a fi wọn sílẹ̀ láti gba ìtanràn alágbára àti láti gba irọ́ gbọ́, nígbà náà ni ìmọ̀lẹ̀ òtítọ́ yóò tàn sórí gbogbo àwọn tí ọ̀kàn wọn sí sílẹ̀ láti gbà á, gbogbo àwọn ọ̀mọ Ọ̀luwa tí ó kù ní Babeli yóò sì ipè sí ipè náà pé: ‘È jáde kúrò nínú rẹ̀, ẹ̀yàn Mí’ (Ìṣipaya 18:4).” The Great Controversy, 389, 390.

Ní òfin Ojọ̀ Àikú tí ń bọ̀ láipẹ̀ yìi, àwọn èniyàn májẹ̀mú àtíjọ̀ yóò gba ìtanránkálẹ̀ agbára ìṣìnà. Láti Ojọ̀ Kẹ̀sàn-án, oṣù Kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, tí tí di àsikò tí a ó tú ìtanránkálẹ̀ agbára ìṣìnà náà jáde ní òfin Ojọ̀ Àikú, a tún ń ẹ̀ ìfiròyìn ìṣẹ́ angẹ̀lì kejì náà, àti pé ikòsílẹ̀ náà dúró fún ikòsílẹ̀ “ìkilò mọ́ta ti Ìfihàn orí kẹ̀rinlá, ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀fà tí tí dé kejilá.” Ní ìtumọ̀ yìi, a ẓàfihàn àwọn angẹ̀lì mọ́ta náà nípasẹ̀ ìṣẹ́ angẹ̀lì kejì náà. Ìfiròyìn angẹ̀lì kejì náà ni pé, Bábilóni ti wó lulẹ̀, ti wó lulẹ̀, a sì gbe ìfiròyìn angẹ̀lì kejì náà kalẹ̀ láàrín ìfiròyìn àkókó àti ìfiròyìn kẹta.

Ìkẹde ohùn àkókó nínú Ìfihàn orí kejídínlógún, jẹ́ àtúnṣọ́ iránsẹ́ àngẹ̀lì kejì, ṣùgbọ̀n ó ẓàfihàn ikòsílẹ̀ gbogbo àwọn àngẹ̀lì mọ́ta ti Ìfihàn mẹ̀rinlá. Íránṣẹ́ àngẹ̀lì kejì dúró fún gbogbo àwọn iránsẹ́ mọ́ta náà, ó sì ní àmì Alpha àti Omega, nítorí a kẹde rẹ̀ nínú ìtàn ìṣisẹ́ àngẹ̀lì àkókó, léyìn náà a ó sì tún kẹde rẹ̀ nínú ìṣisẹ́ àngẹ̀lì kẹta. Íránṣẹ́ náà sọ̀ pé Babeli ti ṣubú lẹ̀mẹjì, àti ní ìtumọ̀ àṣotẹlẹ̀ yìi, ó ń tọ́ka sí “ìlò mọ́ta ti àṣotẹlẹ̀.”

Àwọn igbà méjì àkókó tí Bábilóni ṣubú, gégé bí a ti ẓàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Bébẹ̀lì àti Bábilóni, ń ẓàfihàn ìṣubú ikeyin ti Bábilóni òde-òní. Ìkẹde ìṣubú Bábilóni lẹ̀mẹjì ni a fi iránsẹ́ àkókó àti ti ikeyin nínú ìhìn àwọn àngẹ̀lì mọ́ta ẹ̀ ààlà rẹ̀. Àtòjọ̀ àwọn àngẹ̀lì mọ́ta náà ní àmì ìdánimọ̀ Alpha àti Omega, nítorí a fi iránsẹ́ àkókó náà mọ́ gégé bí “ìhìnre ànìpẹ̀kun,” èyí tí, ní ìtumọ̀ gangan rẹ̀, tùmọ̀ sí pé ọ̀n ni ìhìnre ayérayé, tàbí ìhìnre kan náà fún gbogbo àkókò. Íránṣẹ́ àngẹ̀lì kẹta ni ìhìnre tí ń kilò lòdì sí gbígba àmì ẹ̀ranko náà; nítorí náà, iránsẹ́ àkókó àti iránsẹ́ kẹta, tí í ẹ̀ iránsẹ́ àkókó àti ti ikeyin, jẹ́ iránsẹ́ kan náà, nítorí pé ìhìnre ni wọn méjèjì.

Àfà àti Ómẹ̀gà fi ìbuwoḷu Rẹ̀ tí í ẹ̀ “Òtítọ́” lé àwọn iránsẹ́ mọ́ta náà lóri, nítorí ọ̀rọ̀ Héberù tí a tùmọ̀ sí “òtítọ́” ni Onímọ̀-Èdè Aláilẹ̀gbẹ̀ dá sílẹ̀ nípa pípapọ̀ lẹ̀tá àkókó, ẹ̀kẹ̀tálá, àti ikeyin nínú

àlífábẹ̀tì Héberù. “È̀kẹ̀tálá” gẹ́gẹ́ bí àmì n̄ ʂójú ị̀ṣòtẹ̀, ó sì wà nínú ị̀ránṣẹ́ kejì ni a ti mọ ị̀ṣòtẹ̀ Bábílónì, gẹ́gẹ́ bí a ti ʂàfihàn rẹ̀ nínú ẹ̀kọ̀ ẹ̀ké àti àgbèrè rẹ̀. Gẹ́gẹ́ bí a ti ʂàkíyèsì tẹ̀lẹ̀, ị̀ránṣẹ́ kejì náà pẹ̀lú ní ị̀buwọ̀lú Áfà àti Ómégà, nítorí ị̀ránṣẹ́ tí a kéde nínú itàn Mílàràitì láti kede ʂìsì ị̀dájọ̀ ni a tún ʂe nínú ị̀ṣípò àngẹ̀lì kẹ̀ta láti fi ị̀pípadé ị̀dájọ̀ hàn.

Ị̀ṣubú Bábẹ̀lì ní inú Jẹ́nẹ̀sìsì orí kẹ̀wàá-dín-lọ̀gbọ̀n, ni itọ̀kasi àkọ̀kọ̀ sí ị̀ṣubú Bábílónì, àti ẹ̀rì ị̀ṣòtẹ̀ agbẹ̀raga Nimródi gbé àmì-ìdánimọ̀ ifẹ̀ṣẹ̀hàn àngẹ̀lì kìn-ín-ní. Gẹ́gẹ́ bí a ti fi hàn nínú àwọn àpílẹ̀kọ̀ ʂáájú, gbogbo àwọn ifẹ̀ṣẹ̀hàn mẹ̀ta ti àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta wà pẹ̀lú nínú ifẹ̀ṣẹ̀hàn àngẹ̀lì kìn-ín-ní. Nínú ifẹ̀ṣẹ̀hàn àngẹ̀lì kìn-ín-ní, ọ̀rọ̀ náà pé, “ẹ̀ bẹ̀rù Ọ̀lórún,” dúró fún ifẹ̀ṣẹ̀hàn kìn-ín-ní, àti ọ̀rọ̀ náà pé, “ẹ̀ fi ọ̀go fún Un,” dúró fún ifẹ̀ṣẹ̀hàn àngẹ̀lì kejì. Ifẹ̀ṣẹ̀hàn kẹ̀ta sì wà nínú ẹ̀yí kìn-ín-ní, nígbà tí ó kéde pé “wákàtì ị̀dájọ̀ Rẹ̀ ti dé.”

Nínú ị̀ṣubú Nimrodu, ẹ̀yí tí í ʂe ị̀ṣubú àkọ̀kọ̀ ti Bábílónì, a tún fi ị̀gbésẹ̀ mẹ̀ta ti àwọn àngẹ̀lì mẹ̀tẹ̀tẹ̀ta hàn. A ʂàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ pẹ̀lú ọ̀rọ̀ náà pé, “ẹ̀ jẹ́ kí a lọ sí.”

Gbogbo ayé sì ní èdè kan náà, àti ọ̀rọ̀ kan náà. Ó sì ʂẹ̀lẹ̀ pé, bí wọn ʂe n̄ rìn láti ilà-oòrùn wá, wọn rí pẹ̀tẹ̀lẹ̀ kan ní ilẹ̀ ʂina; wọn sì gbé ibe. Wọn sì sọ fún ara wọn pé, E wá, ẹ̀ jẹ́ kí a ʂe bíríkì, kí a sì sun wọn dárádára. Wọn sì ní bíríkì dípò òkúta, bitúmẹ̀nì sì ni wọn lò dípò amọ̀ ị̀sopọ̀. Wọn sì wí pé, E wá, ẹ̀ jẹ́ kí a kọ̀ ilú kan fún ara wa, àti ilẹ̀-ị̀ṣọ̀ kan, tí òkè rẹ̀ yóò dé ọ̀run; kí a sì ʂe orúkọ̀ fún ara wa, kí a má bàa túkà ká gbogbo ojú ilẹ̀ ayé. Oluwa sì sọkalẹ̀ wá wo ilú náà àti ilẹ̀-ị̀ṣọ̀ náà, tí àwọn omọ̀ èniyàn n̄ kọ̀. Oluwa sì wí pé, Wò ó, èniyàn jẹ́ ọ̀kan, gbogbo wọn sì ní èdè kan náà; ẹ̀yí sì ni ohun tí wọn bẹ̀rẹ̀ sí í ʂe: nísinsin yí kò sí ohun tí a ó fi dí wọn lówọ̀ nínú ohun tí wọn ti rò láti ʂe. E wá, ẹ̀ jẹ́ kí a sọkalẹ̀ lọ, kí a sì da èdè wọn rú níbẹ̀, kí wọn má bàa lẹ̀ lóye ọ̀rọ̀ ara wọn. Bẹ̀ẹ̀ ni Oluwa ʂe tú wọn ká láti ibẹ̀ sí gbogbo ojú ilẹ̀ ayé: wọn sì dáwọ̀ kíkọ̀ ilú náà dúró. Nítorí náà ni a ʂe n̄ pè orúkọ̀ rẹ̀ ní Bábẹ̀lì; nítorí níbẹ̀ ni Oluwa ti da èdè gbogbo ayé rú: àti láti ibẹ̀ ni Oluwa ti tú wọn ká sí gbogbo ojú ilẹ̀ ayé. Jẹ́nẹ̀sìsì 11:1–9.

Ị̀ṣubú àkọ̀kọ̀ Bábílónì, tí a ʂàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gẹ́gẹ́ bí Bábẹ̀lì, ni a sọ nípasẹ̀ ọ̀rọ̀ náà, “ẹ̀ wá,” lẹ̀mẹ̀ta. Gbogbo àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta ni a ʂàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú àngẹ̀lì àkọ̀kọ̀. Dániẹ̀lì orí kìn-ín-ní pẹ̀lú n̄ ʂàpẹ̀rẹ̀ ihinrere àngẹ̀lì àkọ̀kọ̀, àti gẹ́gẹ́ bí a ti fi hàn tẹ̀lẹ̀ nínú àwọn àpílẹ̀kọ̀ wọ̀nyí, ilàna ị̀dánwò ị̀gbésẹ̀ mẹ̀ta ti ihinrere àinípẹ̀kun ni a rí nínú ị̀gbésẹ̀ kìn-ín-ní, nígbà tí Dániẹ̀lì kò láti jẹ́ oúnjẹ̀ ijeun ti Bábílónì, tí ó sì yàn dípò bẹ̀ẹ̀ láti fi ọ̀go fún Ọ̀lórún. Ị̀dánwò àkọ̀kọ̀ rẹ̀ ni ị̀dánwò àngẹ̀lì àkọ̀kọ̀ tí ó sọkalẹ̀ nínú itàn Mílàràitì ní August 11, 1840 pẹ̀lú iwé kékeré kan, ẹ̀yí tí a pàṣẹ̀ fún Jóhànù láti jẹ́.

Lẹ̀yìn náà ni a fún un ní àdánwò ojú-ò̀nà ojọ̀ mẹ̀wàá, ẹ̀yí tí ó fi iyatọ̀ hàn láààrìn àwọn tí wọn jẹ́ oúnjẹ̀ Bábílónì, àti àwọn tí, gẹ́gẹ́ bí Dániẹ̀lì, yàn láti jẹ́ ẹ̀fọ̀. Àdánwò kejì náà mú kí ẹ̀yà méjì farahàn, gẹ́gẹ́ bí ị̀bòwọ̀lẹ̀ àngẹ̀lì kejì ní ọ̀dún 1844 ʂe rí. Àdánwò kejì náà sì ni a tẹ̀lẹ̀ pẹ̀lú àdánwò ní ọ̀pin ọ̀dún mẹ̀ta, níbi tí Nebukadinésàrí ti fi ị̀dájọ̀ rẹ̀ hàn, gẹ́gẹ́ bí a ti ʂójú rẹ̀ nípa ị̀bòwọ̀lẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta ní October 22, 1844.

Lẹ̀yìn ikún-omi náà, a pàṣẹ̀ fún Noa pé kí ó kọ̀ àwọn pepe, àti nígbà tí ó bá n̄ ʂe bẹ̀, kò gbọ̀dọ̀ gé tábí ʂe àwọn òkúta tí ó lò, bẹ̀ẹ̀ ni kò gbọ̀dọ̀ lo amọ̀ fún pepe rẹ̀. Nimrodu ọ̀lọ̀tẹ̀ lo bíríkì àti amọ̀, ní fifi pepe ị̀bàṣẹ̀pọ̀ májẹ̀mú tí a ti pàṣẹ̀ pé kí àwọn tí yóò tún mú ayé kún un lò ʂe àfàwọ̀kọ̀. “E jẹ́ ká” àkọ̀kọ̀ nínú ẹ̀rì Nimrodu n̄ ʂójú “májẹ̀mú ikú” kan tí a dá sílẹ̀ nínú ị̀ṣòtẹ̀ sí ihin àkọ̀kọ̀. “E jẹ́ ká” kejì n̄ ʂójú ikólẹ̀ ilẹ̀-ị̀ṣọ̀ kan (Ìjọ̀ kan) àti ilú kan (Ìpínlẹ̀ kan). “E jẹ́ ká” kejì nínú ẹ̀rì Nimrodu ni ị̀dapọ̀

Ìjọ àti Ìpínlẹ̀, èyí tí ó jẹ̀ àgbèrè ti ìhìn àngẹ̀lì kejì. “È jẹ́ ká” kẹ̀ta n ẹnìjọ́ ìdájọ́ fífọ̀n àwọn ènìyàn ká àti dídàrúdàpọ̀ èdè nàà.

Ìṣubú àkókó ti Bábílónì jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ìfihàn ìṣẹ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kìn-in-ní, àti ìṣubú kejì ti Bábílónì nínú àwọn ìfarahàn méjì tí n fi àwọn èròjà idásílẹ̀ ìṣubú Bábílónì òde-òní múlẹ̀, jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ìṣẹ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kejì. Ó rí bẹ̀ ńtórí ìṣubú Bábílónì gégé bí a ti gbà á sílẹ̀ nínú ìwé Dáníẹ̀lì n ẹnìjọ́ ìbèrẹ̀ kan àti òpin kan, gégé bí ìṣẹ̀ ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kejì pẹ̀lú, èyí tí a n kẹ̀de ní ìbèrẹ̀ àti ní òpin èsìn Adventism. Sister White ṣe idánimò ní pátó pé ìdájọ́ tí a mú wá sóri Belshazzar ti jẹ̀ àfihàn ẹnìjọ́ rẹ̀ nípasẹ̀ ìdájọ́ tí a mú wá sóri Nebuchadnezzar.

“Sì alákoòso ikeyin Bábílónì, gégé bí àpẹ̀rẹ̀ sí ẹnì àkókó rẹ̀, ni ìdájọ́ Olùṣọ̀ àtòrunwá nàà ti dé pé: ‘Ìwo ọ̀ba, ... a ti sọ ọ̀ fún ọ̀; a ti mú ìjọ̀ba kúrò lẹ̀wọ̀ rẹ̀.’ Dáníẹ̀lì 4:31.” Àwọn Wòlì àti Àwọn Ọ̀ba, 533.

Ìṣubú kejì ti Babeli ní àmì idánimò Alfa àti Omega, gégé bí ó ti rí pẹ̀lú ìrántí àngẹ̀lì kejì. Àmì idánimò nàà ni a fi hàn nínú ìṣubú ọ̀ba àkókó àti ọ̀ba ikeyin Babeli. Ìdájọ́ àti ìṣubú Nebukadinesari ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ gégé bí “àkókò méje,” èyí tí ó jẹ̀ ìtọ̀kasí sí “àkókò méje” ti Lefitiku m̀r̀indínlògbòn, àti “títúká” nínú ìdájọ́ àti ìṣubú Nimrodu nàà pẹ̀lú jẹ̀ ìtọ̀kasí sí “àkókò méje” ti Lefitiku m̀r̀indínlògbòn. Ìdájọ́ àti ìṣubú Belsasari ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn lẹ̀tá iná tí àpapọ̀ wọn jẹ̀ egbèrún méjì, ọ̀gòrún-ùn m̀arún-ùn, ogún, tí ó tún fi hàn pé ó jẹ̀ ìtọ̀kasí sí “àkókò méje” ti Lefitiku m̀r̀indínlògbòn.

“Ìlò àṣòtẹ̀lẹ̀ ní ilò m̀eta” ni a fi àwọn ẹ̀lẹ̀rì méjì àkókó múlẹ̀, àwọn tí n tọ̀ka sí, tí wọn sì n fi àwọn àbùdá ìmùṣẹ̀ kẹ̀ta àti ikeyin hàn gbangba. Pẹ̀lú àwọn ìṣubú Bábílónì m̀eta, ìfránṣẹ̀ gan-an tí n dá ìṣubú Bábílónì mò ni ó tún n dá ilànà tí ilò àṣòtẹ̀lẹ̀ ní ilò m̀eta dá lé mò. Àwọn ìṣubú Bábílónì méjì àkókó n tọ̀ka sí àwọn àbùdá àṣòtẹ̀lẹ̀ ti ìṣubú kẹ̀ta àti ikeyin.

Ìtàn àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller ni a tún ṣe déédéé gégé bí ó ti rí, ní inú itàn Future for America. Nínú itàn àwọn ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Miller, àkójọ̀pọ̀ àwọn ilànà kan tí William Miller mò dáadàa, tí ó sì lò láti fi dá ìpilẹ̀ òtítọ̀ tí ó fi n gbé ìhìnre àngẹ̀lì àkókó kalẹ̀, jẹ̀ àmì-òna kan nínú itàn nàà. “Ìlò àṣòtẹ̀lẹ̀ ní igbà m̀eta” jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn ilànà tí a ti kó jọ̀ ní àwọn ọ̀jọ̀ ikeyin wònyí láti fi dá ìpilẹ̀ òtítọ̀ nàà múlẹ̀, nínú èyí tí a ti n dá ìhìnre àngẹ̀lì kẹ̀ta mò.

Àwọn ìfarahàn m̀eta ti Róòmù, tí a darapọ̀ mò àwọn ìfarahàn m̀eta ti ìṣubú Bábílónì, ní ìbáṣepọ̀ tímótímọ̀, ṣùgbòn wọn ní àwọn iyatọ̀. Aṣẹ̀wó Tírè, tàbí Bábílónì, ẹnì tí n bá àwọn ọ̀ba ayé ṣe panṣágà, di ẹ̀ran ara kan pẹ̀lú wọn, ṣùgbòn ó n jọ̀ba lóri àwọn ọ̀ba wònyen gégé bí Jésébèlì ti jọ̀ba lóri ọ̀ba Áhábù. Róòmù igbà òde òní ni ẹ̀ranko Ìṣipayá orí kẹ̀tálá [sic? Wait Revelation seventeen = orí kẹ̀tadilogun] ti aṣẹ̀wó Bábílónì igbà òde òní jókòò lé lóri, tí ó sì n jọ̀ba lóri.

A ó máa tẹ̀sìwájú nínú ìwádíí yìi nínú àpilẹ̀kọ̀ tí n bọ̀.

“Nígbà nàà ni a yí ọ̀jú mi kúrò nínú ọ̀go nàà, a sì tọ̀ka sí iyókù tó wà lóri ilẹ̀ ayé. Àngẹ̀lì nàà sì wí fún wọn pé, ‘Ṣé èyin yóò yera fún àwọn àjàkálẹ̀ àrùn méje ikeyin nàà bí? Ṣé èyin yóò lọ sí ọ̀go kí ẹ̀ sì gbádùn gbogbo ohun tí Olórùn ti pèsè fún àwọn tí ó nífẹ̀ Rẹ̀ tí wọn sì múra tán láti jìyà ńtórí Rẹ̀ bí? Bí ó bá rí bẹ̀, ẹ̀ gbọ̀dọ̀ kú kí ẹ̀ lẹ̀ yè. È múra sílẹ̀, ẹ̀ múra sílẹ̀, ẹ̀ múra sílẹ̀. È gbọ̀dọ̀ ní ìmúrasílẹ̀ tí ó pọ̀ ju èyí tí ẹ̀ ní nísinsin yìi lọ, ńtórí ọ̀jọ̀ Olúwa n bọ̀, ọ̀jọ̀ ikà ní ti ibínú

àti irunú gbígbóná, láti sọ ilẹ̀ náà di ahoro àti láti pa àwọn ẹ̀lẹ̀sẹ̀ inú rẹ̀ run. Ẹ̀ rú gbogbo rẹ̀ sí Ọ̀lórún. Ẹ̀ gbé gbogbo rẹ̀ lé pepe Ẹ̀ lóri—ara ẹ̀ni, ohun iní, àti ohun gbogbo—gégé bí ẹ̀bọ̀ aláàyè. Yóò gba ohun gbogbo láti wọ̀ ògo. Ẹ̀ kó ọ̀súra jọ̀ fún ara yín ní ọ̀run, níbi tí olè kò ti lè sún mọ̀ ọ̀n tabí ipata bà á jẹ̀. Ẹ̀ gbọ̀dọ̀ jẹ̀ alábápín nínú ìjìyà Kristi níhìn-ín, bí ẹ̀ bá fẹ̀ jẹ̀ alábápín pẹ̀lú Ẹ̀ nínú ògo Ẹ̀ lẹ̀yìn ẹ̀yí.”

“Ọ̀run yóò din owó tó, bí a bá rí i gbà nípasẹ̀ ìjìyà. A gbọ̀dọ̀ máa sẹ̀ ara wa ní gbogbo ọ̀nà, kú sí ara wa lójoojúmọ̀, jẹ̀ kí Jèsù nìkan farahàn, kí a sì máa fi ògo Ẹ̀ hàn níwájú wa nígbà gbogbo. Mo rí i pé àwọn tí wọn sẹ̀sẹ̀ gba òtítọ̀ mọ̀ra yóò ní láti mọ̀ ohun tí ó jẹ̀ láti jìyà nítorí Kristi, pé wọn yóò ní àwọn àdánwò láti là kojá tí yóò mú gan-an tí yóò sì gé ni, kí a lè sọ̀ wọn di mímọ̀, kí a sì mú wọn yẹ̀ nípasẹ̀ ìjìyà láti gba èdìdì Ọ̀lórún aláàyè, láti là kojá ní àkókò ipònjú, láti rí Ọ̀ba nínú ẹ̀wà Ẹ̀, àti láti máa gbé níwájú Ọ̀lórún àti àwọn àngẹ̀lì mímọ̀, pípé.”

“Nígbà tí mo rí ohun tí a gbọ̀dọ̀ jẹ̀ kí a lè jogún ògo, tí mo sì tún rí bí Jèsù ti jìyà tó láti rí ogún ọ̀lórọ̀ bẹ̀ẹ̀ gbà fún wa, mo gbàdúra pé kí a lè sẹ̀ ńrìbomi sínú ìjìyà Kristi, kí a má bàa fà sẹ̀yìn nígbà idánwò, sùgbón kí a fi sùúrù àti ayọ̀ ru wọn, ní mímọ̀ ohun tí Jèsù ti jìyà, kí àwa, nípasẹ̀ ọ̀sì Ẹ̀ àti ìjìyà Ẹ̀, lè di ọ̀lórọ̀. Àngẹ̀lì náà sọ̀ pé, ‘Sẹ̀ ara-ẹ̀ni nù; ẹ̀ gbọ̀dọ̀ yára gbé ìgbésẹ̀.’ Àwọn kan nínú wa ti ní àkókò láti gba òtítọ̀ náà àti láti tẹ̀sìwájú ní ìgbésẹ̀ lẹ̀yìn ìgbésẹ̀, àti pé gbogbo ìgbésẹ̀ tí a ti gbé ti fún wa ní agbára láti gbé ẹ̀yí tí ó tẹ̀lé e. Sùgbón nísinsìnyí àkókò fẹ̀rẹ̀ pari, àti ohun tí a ti lo ọ̀pọ̀ ọ̀dún láti kọ̀, àwọn yóò ní láti kọ̀ nínú ọ̀sù díẹ̀. Wọn pẹ̀lú yóò ní ọ̀pọ̀ ohun láti kọ̀ sílẹ̀ àti ọ̀pọ̀ ohun láti tún kọ̀. Àwọn tí kò ní gba ààmì ẹ̀ranko náà àti ẹ̀re rẹ̀ nígbà tí ilàna náà bá jáde, gbọ̀dọ̀ ní ipinnu nísinsìnyí láti wí pé, Rára, a kì yóò ka ètò ẹ̀ranko náà sí.” Early Writings, 67.